

Trošt Franc od Dev. Mar. v Polju (Ljubljana okolica) v Smihel nad Mozirjem (Gornjigrad). Rajnar Bogumil iz Ljubnega (Gornjigrad) v St. Rupert (Laško). Rajnar Lucija iz Ljubnega (Gornjigrad) v St. Rupert (Laško). Gole Josip iz St. Vida (Ljubljana okolica) k Sv. Juriju pod Kumom (Krško). Möderndorfer Vinko od Sv. Jurija pod Kumom (Krško) v Ljubljano (Ljubljana). Požar Ladislav iz Most (Ljubljana mesto) v Lijevo-Sredičko (srez pisarovinski, savska banovina). Kovič Marija iz Moravč (Kamnik) v Radmožance (Dol. Lendava). Šerbec Josip z Viča (Ljubljana mesto) na nemško manjšinsko šolo v Ljubljani. Mihelič Ivan iz Predoselj (Kranj) v Krko (Litija). Sel Ivan od Sv. Lovrenca na Drav. polju (Ptuj) k Sv. Barbari v Halozah (Ptuj). Gorišek Simon iz Dol. Lendave (Dol. Lendava) v Hotiče (Litija). Blažič Dragotin iz Oviš (Radovljica) v Nevle (Kamnik). Kavčič Dragotin iz Zabanice (Škofja Loka) v Trebelno (Krško). Vidic Anton iz Šmartna (Kranj) v Zabanico (Škofja Loka). Praprotnik-Sabec Angela z Gore (Kočevje) na Sinji vrh (Črnomelj). Završnik Alfonz iz Most (Ljubljana mesto) v Vo-

dice (Kamnik). Hartman Ana iz Loškega potoka (Kočevje) v Zaplano (Ljubljana okolica). Tovstovršnik Ljudmila od Sv. Andraža v Slov. goricah (Maribor levi breg) v Svetli potok (Kočevje). Pirnat Janez iz Borovnice (Ljubljana okolica) v Kostanjevico (Krško). Zehel Alfred iz Gornjega grada (Gornjigrad) k Sv. Primožu (Gornjigrad). Lešnik Mirko v Maribor (Dravograd) v Negovo (Ljutomer). Škedl-Ajholcer Bogumila z Doba (Kamnik) v Sela Hinje (Novo mesto). Tuhec Jakob od Sv. Ane v Slov. goricah (Maribor levi breg) v Trbonje (Dravograd). Črno Karel iz Jarenine (Maribor levi breg) v Resnik (Slov. Konjice). Minkuš Avgust iz Ljubljane (Ljubljana mesto) v Litijo (Litija). Majcen Friderik od Sv. Urbana (Ptuj) k Mariji Snežni (Maribor levi breg). Jarnovič Ivan iz Ligojne (Ljubljana okolica) v Šmarjeto (Novo mesto). Einspieler Nikolaj iz Dola (Ljubljana okolica) v Cista-Provo (imotski okraj, primorska banovina). Einspieler Maksimilijana iz Dola (Ljubljana okolica) v Cista-Provo (imotski okraj, primorska banovina).

O UČITELJSTU, PRESTAVAH IN NACIONALIZMU.

»To ni nobena politika, ako danes skuša prosvetna uprava ženi vrniti moža, ali otro-

kom mater in očeta, ali učitelju vrniti mesto, s katerega je bil krivično pregnan.«

(»Slovenec« št. 5 z dne 8. I. 1936.)

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—I Pregled slovenske literature 1. 1935 prinaša »Mariborer Zeitung« od 1. januarja. Omenjene so vse važnejše knjižne družbe in založbe, pa tudi revije. Od založb je omenjena Mladinska matica, pri mladinskih listih pa ni omenjen »Naš rod«, čeprav so zabeleženi skoro vsi drugi mladinski listi.

—I Proti monopolizaciji učnih knjig prinaša enkolonski članek »Trgovski list« od 1. I. »Slovenec« od 4. I. priobčuje članek »Ali pomeni monopolizacija napredek?«

—I Za načelnika za ljudsko nastavo v prosvetnem ministrstvu je imenovan Ilija Maričič, dosedanj profesor vojne akademije. — (»Slovenec« in »Jutro« z dne 4. I.)

—I Pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol prinaša »Naš zvon« št. 1. (Cerkveni list za župnijo St. Vid nad Ljubljano.)

—I Delegacija katehetov pri prosvetnem ministrstvu je prosila, da bi bila katehetom priznana leta duhovniške službe in da bi se v tem pogledu izenačili z duhovniki iz resora pravosodnega ministrstva (»Sl. narod« od 3. januarja).

—I Za šolskega nadzornika v Kranju je imenovan Vinko Rupret. Tisti, ki so poskušali nad njim voheti svoj tiranski bič, zdaj klečeplazijo okrog njega in se mu priporočajo — tako piše »Gorenjec« od 4. I.

—I Monopolizacija ne bo dala dobrih knjig, pravi v posebnem članku »Jutro« od 4. I., tudi »Slov. narod« od 4. I. piše o tem predmetu.

—I V 10 letih je bilo ustanovljenih v Jugoslaviji 1000 novih šol, 1 gospodinjstva šola pride na pol milijona prebivalcev. (»Novosti« od 5. I.)

—I Akcija zoper monopolizacijo knjig se širi. Spregovorile bodo tudi slovenske občine. (»Ponedeljski Slovenec« od 7. I.) O tem vprašanju je pisal tudi »Slovenec« od 5. I.

—I Slovensko šolstvo na Koroškem. Heimwehrovski govornik Taurer je izjavil na zborovanju v Doberli vasi: Na vsako izpremembo na šolskem polju v prid Slovincem bi kategorično reagiral s splošnim šolskim štrajkom. (»Ponedeljski Slovenec« od 7. I.)

—I Šolstvo na Koroškem je mišnica, smrtonosen strup za slovensko dečo, je pravi zmag, ki žre slovenstvo na Koroškem pravi »Ponedeljski Slovenec« od 7. I.

—I Osnovna šola v Vurbergu pri Ptuj nima že poldrugo leto moškega upravitelja. Učiteljica, ki ga nadomestuje, ne stanuje v šoli, zato je bilo mogoče, da so tatovi vdrli v šolo in izropali pisarno. (»Mariborski večernik« od 4. I.)

—I Kot navodilo sreskega načelstva učiteljstvu za volitve prejšnjega režima, prinaša »Slovenec« od 4. I. v ponatisku pismo nekega šolskega vodstva iz mariborskega sreza.

—I O nadzorovanju otrok pri službi božji piše »Slovenec« od 5. I. v Pravnih nasvetih — da je obvezno, sicer disciplinsko odgovarja zaradi nerednosti v službi. V primeru nujne odsotnosti se — treba dogovoriti z veroučiteljem. Če je maša pred 8. uro, učiteljstvo ni dolžno vršiti nadzorstva.

—I O učiteljskih gospodarskih ustanovah piše »Naš glas« od 1. I. in zaključuje, da more biti slovensko učiteljstvo ponosno na svoje lepo uspevajoče gospodarske ustanove, saj more biti z njimi vsem ostalim panogam slovenskih državnih uslužbencev v vzgled in posnemanje.

—I O tehniki učenja pišejo profesor psihologije M. Johnson, dr. Roza Katz in D. Obrien, ki prihajajo po raznih poizkusih do zaključka, da človek obdrži preštudirano snov mnogo bolj v spominu, če gre takoj po učenju spat. (»Pragertagblatt« od 7. I.)

—I Izreden kongres učiteljstva meščanskih šol je bil o božičnih počitnicah v Beogradu. Med drugim se je govorilo tu o vzporednem delu z JUU in s Proforskim društvom pa o nujnosti, da se vsa društva prosvetnega resora združijo. Glede projektov za nove učne načrte so se izjavili zastopniki učiteljstva, da so nesprijemljivi. Učiteljstvo osnovnih šol se ne maha dalje izobraževati na višjih pedagoških šolah, ker izgubi, ko poučuje na

meščanskih šolah, stanarino, zato je treba čimprej regulirati položaj meščanskih šol, sicer kmalu ne bo več za te šole dovolj učiteljskega naraščaja. (»Jutro« od 7. I.)

—I O učiteljstvu, prestavah in nacionalizmu piše »Slovenec« od 8. I. Članek je prav za prav strupen odgovor na uvodnik v »Jutro« od 5. I. Tu trdi »Slovenec« ponovno, da je učiteljski stan dal največ pripadnikov JNS-arskega režima. Mnogi, da so opravljali nalogo ovaduhov in valptov obenem. — Kar se tiče premestitev je delal najbolj vnebovpijoče krivice pretekli politični režim, ki da ni spoštoval ne družine in ni imel usmiljenja z bolnimi in jih je pošiljal celo na bolgarsko mejo. Nacionalizem teh ljudi pravi v članku dalje — je le figovo pero, ki je pomagal tem političnim spekulantom držati se na oblasti.

—I Seja zaradi šolskih učnih knjig je bila dne 6. I. na magistratu. Sestali so se predstavniki vseh važnejših kulturnih ustanov in združenj med njimi tudi JUU. Sestavljena je bila posebna spomenica proti monopolizaciji šol. (»Slovenec« od 8. I., »Glas naroda« od 9. I., »Jutro« od 8. I., »Mariborer Zeitung« od 9. I.)

—I Učiteljske premestitve v Sloveniji — skupaj 158 po številu objavljajo »Slovenec« od 8. I., »Jutro« od 8. in 9. I., »Slov. narod« od 8. I. in »Mariborski več.« od 8. I.

—I Demokratsko učiteljstvo, ki da je kot privesek prejšnjega režima — poroča »Slovenec« od 10. I. — je zakrivilo, da je bila lepa in obsežna Šentpeterska občina komasirana s Košaki in Krčevino, kamor po legi in ljudski enotnosti ne spada.

—I Učitelj je ustrelil blagajnika krajevnega šol. odbora. To se je zgodilo pred letom, in sicer v Stanovu pri Kragujevcu, vendar pa prinaša »Domoljub« od 9. I. to stvar na dan z debelim napisom, kot bi se to pravkar zgodilo. Bogve zakaj?

—I O nevzgojnih filmih, ki jih obiskujejo naši otroci, piše »Murska Krajina« od 12. I.

—I Na »Domoljubov« napad na učiteljstvo z dne 2. januarja, odgovarja »Jutro« od 5. I. v daljšem uvodniku, kjer imenuje »Domoljubov« članek izliv pokvarjenosti in klasično izpričevalo miselnosti naslednikov nekdanjih gospodarjev iz Kranjskega deželnega odbora. Članek pobija neresničnost in končuje takole: ... Ali gospoda, ki nosi odgovornosti za te grdobije, bi se imela vendarle vprašati, kam naj pelje taka podivjanost in kaj naj se doseže s takimi apeli na najnižje instinkte...

—I Na isti članek v »Domoljubu« odgovarja tudi »Kmetijski list« od 8. I. Ta pravi med drugim: Kar se očita učiteljstvu, presega že vse meje žurnalistične dostojnosti. ... Gospodje, ali se vam ne zdi pregrešno, sramotno in podlo to že zaradi poštena kmetijske mladine... Če se nahajate v zadregi, vas hujšašvo rešilo ne bo!...

—I Odpor proti monopolizaciji šolskih knjig se veča — piše »Trgovski list« od 7. I. Sklenilo se je na podlagi izjav vseh slovenskih občin še energičnejše nastopiti proti monopolizaciji.

—I Šola v Prlekiji na hrvaški meji ima velike težave — kot pravi »Glas naroda« od 8. I. Čeprav je v naši banovini, imajo hrvaške učne knjige, hrvaški učni jezik in molijo hrvaško. V dravski banovini da velja 8 letna šol. obveznost, v savski pa 4letna. Ljudje enostavno vpšejo otroka v savsko banovino in po 4 letih je prost šolske obveznosti.

—I O zborovanju učiteljskega društva Maribor levi breg, kjer se je učiteljstvo zavzelo za »Popotnika« piše »Mariborski večernik« od 7. I.

—I Popravek na izpade proti JUU v »Slovenec« od 27. XII. prinaša »Slovenec« od 10. I. V tem popravku je doprineslo JUU dokaz, koliko neresničnih obtožb proti združenju da je v teh napadih.

—I O vprašanju šolskih knjig in nujnosti umika razpisa za unificirane knjige piše tudi »Slovenec« od 1. XII. in »Domoljub« od 2. I.

—I O ceni naših šolskih knjig piše »Slovenec« od 3. I. in pravi, da bodo knjige morda še dražje in da se z monopolizacijo zlo šele začne.

—I Sklepi širšega glavnega odbora JUU so bili objavljeni tudi v »Jutru« od 1. I. 1936.

—I »Sedem križev nadučitelja Andoljške« je naslov članka, ki ga je ob jubileju posvetilo »Jutro« od 1. I. jublantu.

—I Hud napad na slovensko učiteljstvo je članek »Volja naroda naj obvelja tudi na šolskem polju« v »Domoljubu« od 2. januarja. Tu piše: Večina učiteljstva je podpirala vsake mogočnejake in oderuhe, učiteljstvo je ustanovljalo društva in širilo veri in cerkvi sovražen tisk, sramotilo pošteno duhovščino, odpravilo je iz šol krščanski pozdrav, norčevalo se je po gostilnah iz naroda, ki je hotel ostati veri zvest. Na prizadevanje učiteljstva je postala šola monopol brezverskega svobodomiselnosti. Z nedeljskimi izleti in prireditvami je odvrčalo šol. mladino od cerkvenih dolžnosti. Največ podlih denunciacij je izšlo v povojnih letih iz liberalnih učiteljskih vrst. V stanovski organizaciji so bili Slomskarji dobri samo za plačevanje članarine in za štafažo itd. Zaključuje v upanju, da sedanja vlada (kateri je slovensko učiteljstvo povečini nasprotno), uredi neglede na materialne žrtve, da dobi mladina pravih ljudskih vzgojiteljev po božji in narodovi volji.

—I Na zborovanju Slomškove družbe v Ljubljani so soglasno odobraval prizadevanje Erjavca in ban. nadz. štruklja, glede značnega načina premeščanja učiteljstva. (»Domoljub« od 2. I.)

—I Nekrolog upravitelju Frideriku Kramarju je prineslo »Jutro«. V njem govori o tem, da je napravil v Škofji Loki mnogo dobrega. razširil šolo v šestrazrednico, bil svoj čas izvrsten igralec na odru Narodne čitalnice, vnet gasilec itd.

—I Proti monopolizaciji učbenikov piše tudi »Slovenski dom« od 11. I. »Slovenec« od 12. I.

—I Verska šola v Nemčiji je kot poroča »Slovenec« od 14. jan. v nevarnosti, zato je sklican poseben shod katoliških škofov.

—I Proti monopolizaciji knjigam je bila sprejeta spomenica na redni seji ptujskega mestnega sveta. (»Jutro« in »Slovenec« 14. I.) »Slovenija« od 10. I. ima o tem vprašanju 2 članka, od katerih je eden uvodnik.

—I Slovenska govorica je v šoli na Koroškem prepovedana, učenec, ki se pregreši proti prepovedi, je kaznovan. (Po »Koroškem Slovincu« — »Slovenija« od 10. I.)

—I O reformi učiteljske izobrazbe izhaja v »Narodni prosveti« od 12. I. študija Gustava Šliha.

—I O seji glavnega odbora JUU poroča »Mariborski večernik« od 11. I. v poldrugokolonskem članku.

—I Prosvetna zveza je prevzela ljubljansko radijsko postajo dne 9. I. (»Radio Ljubljana« od 12. januarja).

—I O bolgarskem šolstvu predava na bolgarskem tednu v Mariboru tov. M. Rozmanova. (»Glas naroda« z dne 11. I.)

—I Proti unifikaciji šolskih knjig in o greh J. N. S. v tem pogledu prinaša »Slovenec« od 11. januarja daljši uvodnik.

—I Na Holandskem so ostali slovenski izseljenci brez učitelja. Učitelj Janković se odpravljaja na novo službeno mesto v Nemčijo, kar je z muko zgradil v teh letih pojde v nič. Ali bi ne bilo mogoče poslati tja kakega drugega idealnega učitelja? (»Izseljeniški vestnik Rafael« št. 1.)

—I O nemški vzporednici v Prekmurju, kjer je samo 19 otrok, torej ne toliko kot predpisuje zakon, piše »Pohod« od 10. jan.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: M. A. iz Sv. M. a) Kako se vpiše v »Uslužbeni list«? — 1. Primer: ali od 8. avg. — 8. sept. 1927. ali od 1. do 8. IX. 1927. 2. Primer: ali od 20. apr. do 31. maja 1935. ali od 7. do 31. maja 1935., ker je trajal do 6. maja velikonočni odmor.

b) Ali se šteje tudi porodniški dopust v 15 mesečni bolezenski dopust v primeru prenehanja službe, oziroma upokojitve.

Odgovor: a) Porodniški dopust, ki traja po § 89. u. z. do 6 tednov, se vpiše v Uslužb. list po dejanskem trajanju.

b) Odstavek 2. § 89. u. z. izrecno določa, da se čas odsotnosti radi poroda ne šteje v maksimum časa po točki 4. § 104.

Mladinska

mafica

—mm Januarska številka »Našega roda« je v tisku in izide v nekaj dneh. Izredno zanimiva in pestra številka je to in prav bogato ilustrirana. Zelo bogat je tokrat tudi Cicibanov rod, ki prinese našim mladim bralcem mnogo veselja. Na željo nekaterih tovarišev posveča uredništvo več pozornosti našim mladim naročnikom, ne da bi pri tem zapostavljalo ostalega dela lista. — Opozorjamo cenj. poverjenike, da pošljejo čimprej naročnino, da ne bo nepotrebnih zamud pri dostavljanju lista.

—mm »Naš glas« piše o »Našem rodu«, da se je morala vzlic grdim podtalnim mahinacijam proti temu odličnemu mladinskemu listu prva številka dvakrat ponatisniti in je izšla v 21.000 izvodih, ki je spričo občutnega znižanja uradniških prejemkov lep uspeh, ker se je število obdržalo skoro na lanski višini. Razni pisatelji in drugi kulturni delavci ogorčeno obsojajo rovanje proti temu vzornemu mladinskemu mesečniku.

—mm V antologiji sodobnega jugoslovankega mladinskega pesništva, ki je izšla te dni v Beogradu, v priredbi Zivojina Karića je zastopanih 42 pesnikov in med temi kar 17 Slovincov. Pesmi so objavljene kar originalno. Med slovenskimi pesnimi je mnogo takih, ki so izšle v »Našem rodu«.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Namesto odloženega pevskega tečaja sklican med božičnimi počitnicami od 2. do 5. t. m. se je vršil 4. januarja t. l. članski sestanek, ki se ga je udeležilo 45 članov(ice). Na sestanku se je pretresalo delovanje UPZ v tekočem upravnem letu. Sklenjeno je bilo sledeče: Do konca tekočega upravnega leta ostane zbor v sedanjih sestavi. Prvi pevski tečaj naj bi se vršil 8. in 9. II. t. l.

Na seji upravnega odbora dne 9. t. m. pa se je določilo, da bodi tečaj od 2. do 4. II. Članstvo prosimo, da to spremembo upošteva in ga vabimo, da se tečaja polnoštevilno udeleži.

Podrobnosti boste izvedeli iz okrožnice, ki jo prejmete v teku prihodnjega tedna.

—Pevsko društvo »Njegoš« v sreskem mestu Vlasotinci blizu Niša išče učitelja-povodjo. Informacije daje Ferdo Vigele. Slov. Bistrica.

Šolski radio

—r XIII. teden. Torek 14. januarja nastop malih harmonikarjev pod vodstvom g. Pavla Rančigaja ter petje božičnih pesmi, ki jih pojejo učenke narodne licejske šole. I.—III.

Petek 17. decembra bo predaval g. dr. Rudolf Kolarič: Ob 60 letnici rojstva pesnika Dragotina Ketteja. II.—III.

—r XIV. teden. Torek 21. januarja in petek 24. januarja bo govoril g. Josip Lapajne o svojem potovanju »Preko Črne gore, Durmitora in Sandžaka v Sarajevo«. K temu predavanju je podal sledeče misli: Črna gora nam je le malo znana. Večinoma si predstavljamo, da v njej razen kamenja ne vidiš prav ničesar in da živi ljudstvo le ob svojih malih ogradah, kakor gori po našem in dalmatinskem kraju. Prepričan pa sem se, da temu ni tako in da bodo naši najjužnejši kraji res lahko nekoč še evropska Kalifornija in turistični center. Do Lovčena je povedel mladino že tovariš Tratar in prav s tem predavanjem me je spodbudil, da nadaljujem njegov potopis s svojim izletom v minulih počitnicah. Da mi bo mladina lahko sledila, prosim da si ogleda predhodno navadni zemljevid naše kraljevine in karto zgodovinskega razvoja Jugoslavije, ker bom sproti podajal tudi zgodovinske momente.

Brzeli boste v mislih z mano z avtom preko Lovčena v mično zetsko prestolico Cetinje, bogato na zgodovinskih vrednotah in potem dalje preko Morače v Podgorico mimo razvalin rimskega mesta Dioclea proti Nikšiću, kjer so do I. 1878. stolovali še turški poglavari. Odtod se vozimo s poštnim avtom v planinsko višavje do Zabljaka, ki leži v višini 1428 m tako, da nimamo velikega vzpona na posamezne vrhove Durmitorja. Na 2534 m visokem vrhu — Bobotov Kuk — se vpišemo v planinsko knjigo nato pa nazaj do Kosenice, odtu pa z avtom proti Plevlju in Sarajevu. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 19. januarja ob 15. uri predaval g. inž. Skubic: Organizirajmo sadne nasade!

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

SKLAD ZA ZAŠČITO ČLANSTVA.

Pod to rubriko bomo objavljali prostovoljne prispevke, ki jih bodo darovali posamezni člani za »Sklad za zaščito članstva«.

Darovali so: Družba tovarišev in tovarišice iz Ljubljane 140 Din; 3 tovariši iz Ljubljane 30 Din. Iskrena hvala. Tovariši in tovarišice, posnemajte!

Iz društev:

Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo dne 18. I. 1936 ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. 1. Situacijsko poročilo v zvezi z dopisi. 2. Osnovna načela prosvetne stanovske politike v JUJ. 3. Spopolnitev delovnih odsekov. — Petrovič Šimon, predsednik.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v ponedeljek dne 20. januarja 1935. ob 9. uri v šolskem poslopuju v Lescah z nastopnim dnevnim redom: 1. Otvoritev zborovanja. — 2. Došli dopisi. — 3. Poročila društvenih funkcionarjev. — 4. Predavanje gospodarske vsebine. (Predava tov. Prestor Nikolaj, šolski upravitelj v Mošnjah.) — 5. Učiteljska tiskarna in pristop novih združnikov. — 6. Slučajnosti. — S tem zborovanjem je združen tudi ogled tovarne čokolade v Lescah. Po ogledu tovarne se bo vršil prijateljski, tovariški sestanek do odhoda vlaka. Udeležba je obvezna za vse članstvo! Na svidenje! Odbor.

Poročila

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 7. dec. 1935. pri Sv. Lenartu na narodni šoli. Udeleženo je bilo 70% članov(ice). Zborovalo se je po sledečem dnevnem redu:

1. Tov. predsednik pozdravi vse navzoče in omeni, da je predavatelj prof. Robnik bolan in da bo mesto njega predaval prof. Šilih. Nato je podal situacijsko poročilo in poudar-